

Kwakkelend begin van griep epidemie

Een uitgave van: Nationaal Influenza Centrum (NIC): Rotterdam (Erasmus MC), Bilthoven (RIVM); Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (Nivel)

Nieuwsbrief
Influenza-
Surveillance
2018-2019

Epidemiologische influenzasituatie in Nederland

In de eerste week van 2019 rapporteerden de peilstations 4,6 patiënten met influenza-achtig ziektebeeld (IAZ) per 10.000 inwoners (figuren 1 en 2). Dit ligt onder de epidemische grens van 5,1 per 10.000 inwoners, maar de kerstvakantie en de sluiting van huisartsenpraktijken op nieuwjaarsdag hebben ongetwijfeld een onderschatting van de IAZ incidentie opgeleverd en de ware incidentie ligt dus iets hoger. Huisartsen zien nog steeds relatief veel kinderen van 0 t/m 4 jaar met IAZ (figuur 5). In deze leeftijdscategorie werd vooral veel respiratoir syncytiaal virus (RSV) gevonden. Er werden relatief weinig influenzavirussen gedetecteerd in keel- en neusmonsters van patiënten van de peilstationhuisartsen (figuur 3) en in ziekenhuispatiënten (figuren 4 en 6).

Influenzavirusdetecties

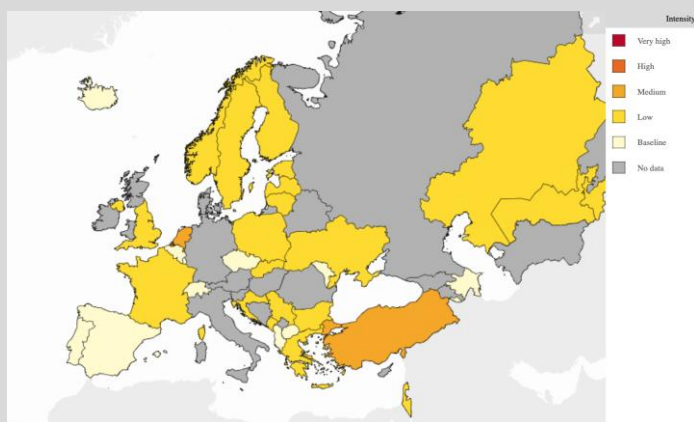
In week 1 van 2019 werd in de 10 door Nivel-peilstationhuisartsen afgenomen monsters van patiënten met een IAZ 1 keer (10%) een A(H1N1)pdm09 influenzavirus gedetecteerd (figuur 3) en daarnaast 5 keer (50%) een RSV. In alle in dit seizoen sinds week 40/2018 door de peilstations afgenomen influenzavirus-positieve monsters van IAZ-patiënten werd 11 keer (79%) een A(H1N1)pdm09 influenzavirus aangetroffen, 2 keer (14%) een A(H3N2) influenzavirus, 1 maal (7%) een influenza B virus van de Yamagata-lijn en nog geen influenza B virus van de Victoria-lijn. In deze monsters werd daarnaast 28 keer RSV gevonden, 28 keer rhinovirus en 3 keer enterovirus.

Van de 111 door diagnostische ziekenhuislaboratoria bij het NIC aangemelde influenzavirussen sinds week 40 waren er 105 (95%) van het A-type en 6 (5%) van het B-type (figuur 4). Van de 45 verder getypeerde influenza A-virussen behoorden er 32 (71%) tot het A(H1N1)pdm09-subtype en 13 (29%) tot het A(H3N2)-subtype. Het begin van dit griepseizoen wordt dus gedomineerd door influenza A virussen, met name van het A(H1N1)pdm09-subtype, maar er circuleren ook A(H3N2) virussen.

De diagnostische ziekenhuislaboratoria rapporteren in de virologische weekstaten sinds week 47 ook hoofdzakelijk influenzavirus type A (figuur 6).

De situatie elders op het noordelijk halfrond

In Europa neemt de influenza-activiteit langzaam toe na een relatief late start (zie onderstaande figuur). Het percentage monsters waarin influenzavirus werd waargenomen in de huisartsensurveillance in Europa lag afgelopen week rond de 37%. Ongeveer 98% van de getypeerde virussen betrof type A influenzavirus, waarvan 53% A(H1N1)pdm09 en 47% A(H3N2) virus. In de ziekenhuizen lag het aandeel A(H1N1)pdm09 virus infecties iets hoger (66%). Uit een analyse van een kleine steekproef van de in Europa circulerende virussen lijken deze goed aan te sluiten bij het vaccin. (Bron: ECDC/WHO, [Flu News Europe](#)).

In de **Verenigde Staten** is vooral in de zuidelijke staten de influenza activiteit de afgelopen weken toegenomen. Elders in **Noord-Amerika** is de influenza activiteit nog relatief laag voor de tijd van het jaar. **Wereldwijd** domineerden A(H1N1)pdm09 virussen in de epidemieën, met slechts in enkele landen dominantie van A(H3N2) virus. Alle A(H1N1)pdm09 virussen behoren tot zover tot clade 6B.1, die ook in de vaccins is opgenomen. De A(H3N2) virussen die wereldwijd circuleren zijn genetisch zeer divers. De dominante clade tot dusver is 3C.2a1b, terwijl voor het zuidelijk halfrond de A(H3N2) vaccin-component was gewijzigd naar clade 3C.2a2 (Bronnen: [WHO influenza update](#), Amerika: [CDC Weekly FluView Report](#); Canada: [Fluwatch Weekly influenza reports](#))

Fig. 1. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde influenza-achtige ziektebeelden (IAZ) per 10.000 inwoners per regio in week 1 van 2019 (bron: Nivel, voorlopige gegevens).

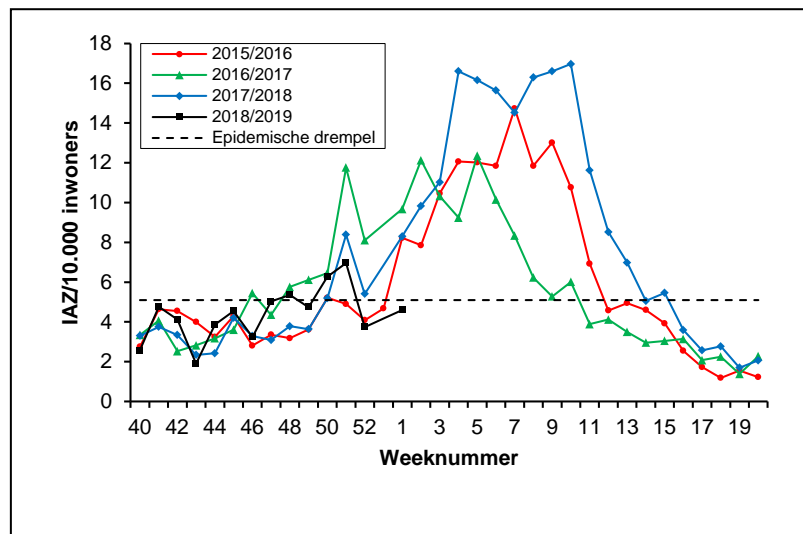

Fig. 2. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde patiënten met IAZ in 2015-2019 per week en per 10.000 inwoners (bron: Nivel). De stippellijn geeft de epidemische drempel weer.

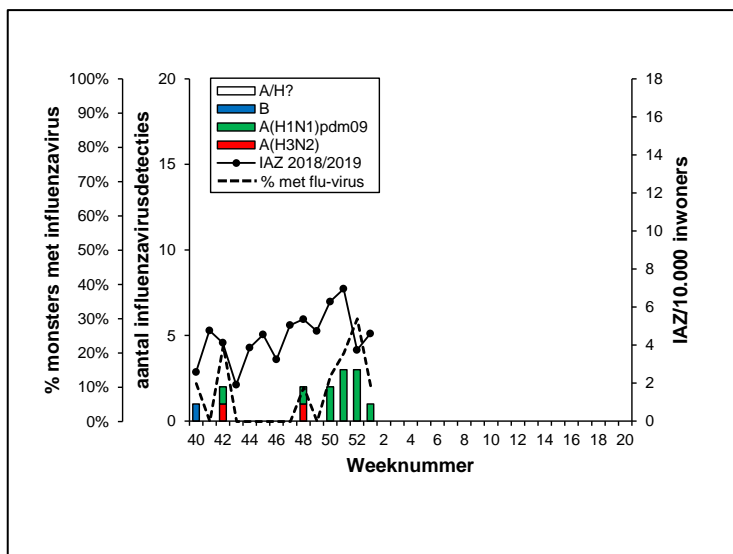

Fig. 3. Aantallen monsters van huisartspatiënten met een IAZ waarin influenza virus is gedetecteerd en het percentage monsters waarin een influenza virus werd aangetroffen (y-assen links), en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (y-as rechts) (bron: resp. RIVM en Nivel).

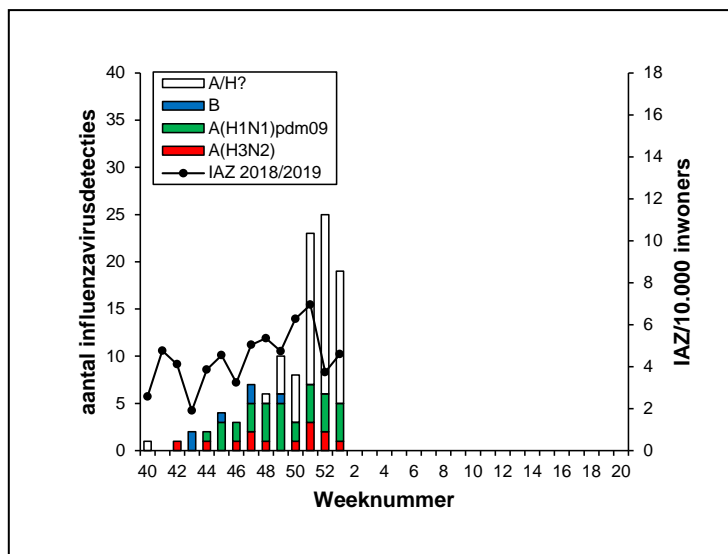

Fig. 4. Aantallen door Erasmus MC gedetecteerde virussen in vanuit diagnostische laboratoria naar Erasmus MC opgestuurde monsters (y-as links) en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (y-as rechts) (bron: resp. EMC en Nivel).

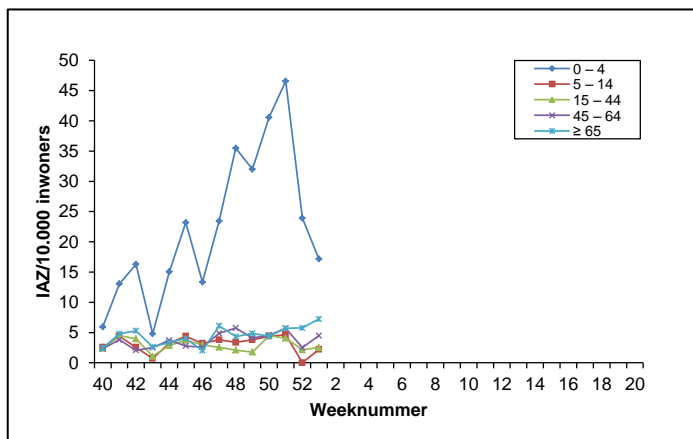

Fig. 5. Leeftijdverdeling van door peilstation-huisartsen geregistreeerde patiënten met IAZ per week en per 10.000 inwoners (bron: Nivel).

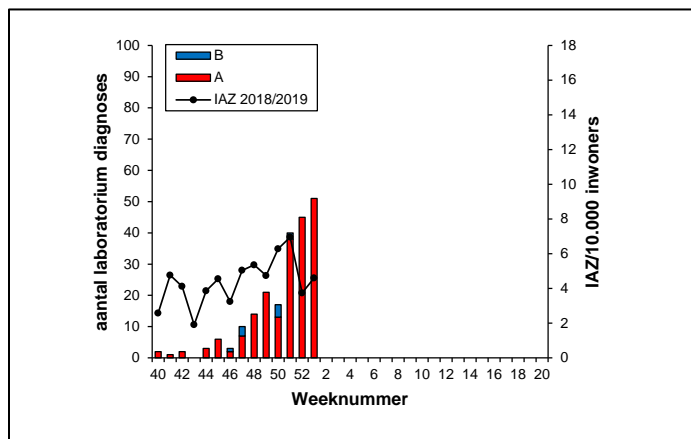

Fig. 6. Aantallen diagnoses van influenzavirus infecties gerapporteerd door de diagnostische laboratoria deelnemend aan de virologische weekstaten (y-as links) en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (y-as rechts). De laatste week is altijd een onderrapportage omdat op moment van data extractie nog niet alle laboratoria hun data hebben gerapporteerd (bron: resp. virologische weekstaten en Nivel).

Samenstelling van het influenzavaccin voor het seizoen 2018/2019

- A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-achtig virus;
- A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-achtig virus;
- B/Colorado/06/2017-achtig virus (B/Victoria/2/87 lijn);
- B/Phuket/3073/2013-achtig virus (B/Yamagata/16/88 lijn)

Voor trivalente vaccins wordt de B-component van de Victoria lijn aanbevolen. In Nederland volgt het Nationaal Programma Grieppreventie voor 2018/2019 het WHO advies voor trivalente vaccins.

Colofon

Deze Nieuwsbrief komt tot stand door samenwerking van de volgende instanties en personen:

Nivel, Utrecht
 Dr. Gé Donker, huisarts en epidemioloog
 Coördinator peilstations, Nivel Zorgregistraties eerste lijn
 Dr. Mariëtte Hooiveld

NIC: Prof. dr. Marion Koopmans, directeur

Erasmus MC, Rotterdam
 Prof. dr. Ron Fouchier

RIVM, Bilthoven
 Dr. Adam Meijer
 Drs. Marit de Lange
 Dr. Anne Teirlinck

Redactiesecretariaat:
 Maria Silva
 Nationaal Influenza Centrum
 Afdeling Viroscience, Erasmus MC, Postbus 2040,
 3000 CA Rotterdam

De Nieuwsbrief ook op Internet:
<http://www.erasmusmc.nl/viroscience>
<http://www.nivel.nl/griepmonitor>
https://www.rivm.nl/Onderwerpen/G/Griep/Surveillance/Stand_van_zaken_griep

Virologische weekstaten:
<https://www.rivm.nl/virologische-weekstaten>

Nieuwsbrief
 Influenza-Surveillance
 2018-2019